

ΝΟΗΜΑΤΑ ΕΙΚΟΝΩΝ

του Π. Παπαδημητρίου

ppanayoti@gmail.com

**Αρις Γεωργίου:
Αμερική vs Ρωσία**
Η ενστικτώδης αντίδραση
του φωτογράφου

Στις 7 Φεβρουαρίου 2019 εγκαινιάστηκε η έκθεση «Αμερική-Ρωσία: Ισοπαλία» του Άρι Γεωργίου στο Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τραπέζης στον χώρο της Βίλας Καπανιζή. Οι εικόνες μάς ταξιδεύουν στα παλιά καλά χρόνια, στις καλές εποχές της αναλογικής φωτογραφίας δρόμου ή άλλως Street Photography, τότε που το είδος αυτό διατηρούσε ακόμη την σίγη του και συγκινούσε φωτογράφους όπως τον Γεωργίου και πολλούς άλλους.

Σε τούτη την «περιπατητική» φωτογραφία ο φωτογράφος περιπλανιέται, με το σώμα του, στις μεγάλες πόλεις της Αμερικής και της Ρωσίας με κύριο συνομιλητή τον εαυτό του, αλλά και όλους τους μεγάλους φωτογράφους που τον έχουν επηρεάσει (Bruce Davidson, Henri Cartier-Bresson, Lee Friedlander, Walker Evans) και κυρίως τον Robert Frank, όπως αναφέρει ο Γεωργίου.

Αναγνωρίζω δυο φωτογραφίες στην έκθεση ως καθαρές αναφορές στην τέχνη του Frank: Η πρώτη τραβηγμένη στη Νέα Υόρκη αναπαριστά έναν άνδρα που κρατά ένα πανό με τίτλο JESUS SAVES και η δεύτερη αποτυπώνει έναν ασφαλοστρωμένο δρόμο να χάνεται στο βάθος του ορίζοντα στο ακανές τοπίο της αμερικανικής ηπείρου. Εικόνες σαν την τελευταία υπάρχουν άφθονες στο βιβλίο του Frank «The Americans», που εκδόθηκε στο Παρίσι το 1955, αφού κανένας εκδοτικός οίκος δεν ήθελε να το εκδώσει στην Αμερική, κρίνοντάς το αντιαμερικανικό. Σημειώνω πως, εκείνη την εποχή του Μακαρθισμού και του Ψυχρού Πολέμου, ό,τι ήταν αντιαμερικανικό θεωρούνταν εκ προοιμίου κομμουνιστικό, γεγονός που καταδεικνύει ότι δεν είναι καθόλου τυχαία η προσέγγιση «Αμερική vs Ρωσία» που

Αμερική

Ρωσία

παρουσιάζεται στο **MIET**. Ο ίδιος ο Φρανκ σχολιάζει στη φωτογραφία του «Port Gibson, Mississippi, 1955» πως όταν μια ομάδα νεαρών τον ρωτά γιατί φωτογραφίζει κι αυτός απαντά «For my self, just to see (Για μένα, απλά για να δω)», τα αγόρια πιστεύουν ότι είναι κομμουνιστής και του συνηθίζουν να μεταφερθεί σε άλλη γειτονιά να φωτογραφίσει τους νέγρους. Στην έκθεση, όπως το δηλώνει ο τίτλος της, δύο διαφορετικά θέματα συνδιαλέγονται, προτείνονται σε αντιπαράθεση και ταυτόχρονη θέαση. Ωστόσο, εγώ αντικρίζω έναν ενοποιημένο κόσμο ή μάλλον μια φωτογραφική ματιά που κατορθώνει κάτι πολύ δύσκολο: την υποταγή δύο διαφορετικών κόσμων σε

ένα και μόνο φανταστικό σχήμα, που δεν είναι άλλο από αυτό που λειτουργεί στα κατάβητα του Εγώ του φωτογράφου. Ο φωτογράφος δοκιμάζεται -και η φωτογραφία συναντά τον πραγματικό της εαυτό - όταν η φωτογραφική ματιά υπερίπταται πάνω από τους χρονοτοπογραφικούς περιορισμούς του θέματος, πάνω από τις ακριβείς συντεταγμένες συγκεκριμένων τόπων (Μόσχα, Σικάγο, Αγία Πετρούπολη, Σαν Φρανσίσκο, Νέα Υόρκη, Νέα Ορλεάνη, Βοστώνη, Αλμπουκέρκη, Αριζόνα, Νέο Μέξικο, Οχάιο, κλπ.), κατορθώνοντας να συγκρατήσει το αδύνατο, να συμφιλώσει τα πιο ετερογενή θέματα, δηλαδή εικονογραφίες διαμετρικά αντίθετες που δεν έχουν τίποτε κοινό μεταξύ τους.

1. ΑΡΙΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Μέσο: ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ

Ημ. Έκδοσης: . . .01/03/2019 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .08/03/2019

Σελίδα: 127

ART NEWS

Σημειώνω τούτη τη δυσκολία από την εμπειρία μου ως φωτογράφος κι όχι ως θεωρητικός. Θυμάμαι, όταν προσπάθησα να συνδυάσω φωτογραφίες από το Παρίσι με αυτές που είχα τραβήξει στην Ελλάδα, στην αρχή αυτό ήταν αδύνατο. Οι εικόνες αντιστέκονταν σ' αυτή την προσέγγιση και χρειάστηκε πολύ προσπάθεια, έως ότου κατορθώσω να ζευγαρώσω μια φωτογραφία από την οδό Εγνατίας με κάποια άλλη από τη λεωφόρο Champs Elysées. Αυτό το επιτυγχάνει ο Γεωργίου στην έκθεση, όπου μια φωτογραφία από το μετρό της Νέας Υόρκης, αναφορά στο Subway του Bruce Davidson, εκτίθεται πλάι σε ένα Waggon-restaurant του τράινου που συνδέει τη Μόσχα με την Αγία Πετρούπολη, ένα αυτοπορτρέτο μπροστά από το Unitarian Meeting House του Φρανκ Λόυντ Ράιτ συμπαράτιθεται πλάι σε ένα άλλο αυτοπορτρέτο τραβηγμένο μπροστά από το φυλάκιο των ανακτόρων του Πέτερκοφ της Αγίας Πετρούπολης ή μια αυστηρά δομημένη, με κάθετες και οριζόντιες ευθείες, αρχιτεκτονική πρόσοψη στη Νέα Ορλεάνη, αναφορά στον Walker Evans αυτή τη φορά, παρουσιάζεται πλάι στους τρούλους και τις καμπύλες της εκκλησίας του νεκροταφείου Νοβοντέβιτς της Μόσχας.

Η έκθεση μού θύμισε αυτό που έγραφε ο Michel Tournier για τον Édouard Boubat: «...Είχα δει εκατοντάδες φωτογραφίες του. Γνώριζα τον τρόπο του, την υπογραφή του. Έμενα κατάπληκτος, στην Ιαπωνία, στον Καναδά, παντού όπου πήγαινε, βλέποντας να ξεπετιούνται στο πέρασμά του σκηνές, τοπία, ανθρώπινες φιγούρες που έφεραν την υπογραφή του. Δεν είχε παρά να κάνει τη φωτογραφία.» (βλ. Το Θέμα και η Φωτογραφία, εκδ. University Studio Press, σελ. 191).

Εισερχόμενος στον χώρο της έκθεσης συγκράτησα το ακόλουθο απόσπασμα από κείμενο του Άρι Γεωργίου: «Επιτρέπω στον εαυτό μου να υποδέχεται μάλλον τη φωτογραφία αντί να την επιζητεί, τη στοιχειοθετεί, να την οικοδομεί. Την ασκώ πλέον αντανάκλαστικά.» Η δήλωσή του μού θύμισε αυτό που έγραφε ο Robert Frank: «Η φωτογραφία παραμένει πάντα η ενστικτώδης αντίδραση του φωτογράφου, κυρίως, απέναντι στον ίδιο του τον εαυτό» (βλ. Το Θέμα και η Φωτογραφία, σελ. 150). Τούτη η ενστικτώδης αντίδραση του φωτογράφου απέναντι στο θέμα του συνιστά τελικά και τη μοναδικότητα της φωτογραφίας δρόμου, που δεν συναντάται σε καμία άλλη μορφή τέχνης. Πολύ περισσότερο, όταν η αντίδραση αυτή, στην ουσία, δεν αφορά τον Άλλο, το θέμα που βρίσκεται μπροστά από τον φακό, αλλά πρωτίστως τον βαθύτερο εαυτό του φωτογράφου -ως- ανθρώπου. Τότε η κάμερα από εργαλείο καταγραφής μετατρέπεται σε εργαλείο αυτογνωσίας. »

Αμερική

Ρωσία

Διάρκεια: Έως 7 Απριλίου 2019 • **Διεύθυνση:** ΜΙΕΤ, Λεωφ. Β.Ολγας 108, Θεσσαλονίκη
Πληροφορίες: Τηλ.: 2310 288 036 • www.miet.gr